

notitie

projectnaam

Quickscan flora en fauna 'Buurtschap Giersbergsebaan - Distelberg' te Helvoirt

datum

18 december 2023

projectnummer

P01298

opdrachtgever

HV Bosbewoners Distelberg / Buurtschap Giersbergsebaan - Distelberg

BRO

projectleider

WdR

projectteam

WdR, MvdS

Boscheweg 107

5282 WV Bostel

+31 (0)411 850 400

info@bro.nl

www.bro.nl

Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat deze in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid moeten worden uitgevoerd. In het buurtschap Giersbergsebaan-Distelberg staan recreatiewoningen, waarvan vele permanent bewoond worden. Momenteel wordt onderzocht of de huidige feitelijke situatie gelegaliseerd kan worden zodat permanente bewoning toegestaan is. Als dit mogelijk is zal de recreatieve bestemming omgezet worden naar een woonbestemming. In dit kader is door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan) een beoordeling gemaakt van de natuurwaarden van het plangebied en van de mogelijke effecten die de omzetting naar een woonbestemming kan hebben op de natuur. Is die omzetting in overeenstemming met de natuurwetgeving? Daarnaast is gekeken of er mogelijkheden zijn de aanwezige natuur te versterken. De bewoners willen graag als tegenprestatie gaan zorgen voor een verdere kwaliteitsimpuls van het hele terrein: natuur en groen voor de toekomst. De insteek is om gezamenlijk en met natuurinstanties te werken aan een duurzame oplossing en een eenduidige identiteit waarbij het overgangsgebied i.c.m. wonen in de bossen centraal staat.

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Omtrent houtopstanden is de voormalige nationale Boswet eveneens in de Wet natuurbescherming opgenomen. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen potentieel aanwezige natuurwaarden die vanuit de Wet natuurbescherming en provinciaal beleid zijn beschermd. Deze werkwijze vloeit voort uit de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken van december 2016.

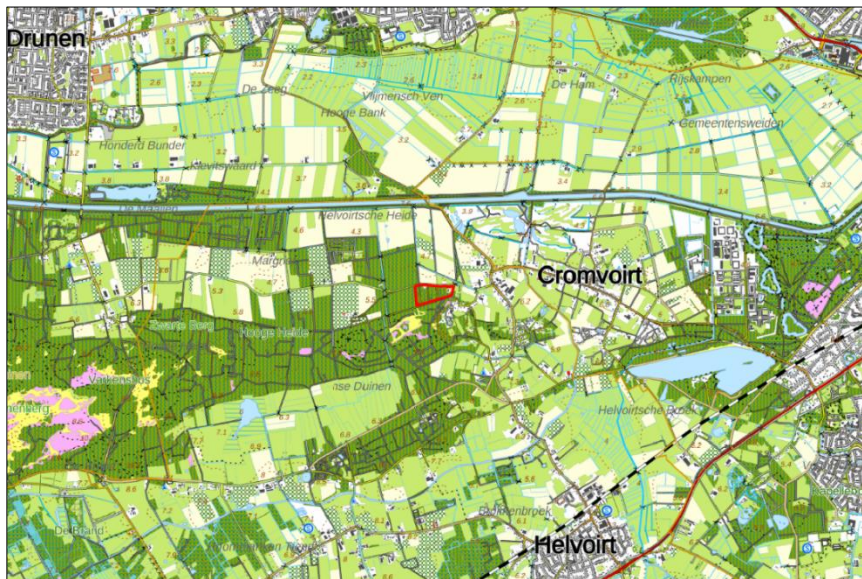
Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 2 oktober 2019 tussen 10.30-11.30 uur door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied en de directe omgeving hiervan. Het was circa 13°C, half tot zwaarbewolkt, zonder neerslag, met een noordwestenwind van 3 Bft. Tijdens het veldbezoek is gelet op de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het aanwezige habitat en nest-/verblijfsmogelijkheden. Op 1 februari 2023 tussen 10.00-12.00 uur heeft er ter actualisatie een nieuw veldbezoek plaatsgevonden. Het was circa 6,8°C, half tot zwaarbewolkt, zonder neerslag, met een west-zuid-westenwind van 4 Bft. Binnen het plangebied hebben er in de tussenliggende jaren geen veranderingen plaatsgevonden, en er zijn geen afwijkende situaties gevonden in vergelijking met het veldbezoek 2 oktober 2019.

Er is aan de hand van verspreidingsatlassen, soortgerichte literatuur, NDFF-gegevens en op basis van 'expert judgement' nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten er voor kunnen komen binnen en nabij het plangebied en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Brabant geraadpleegd. Aan de hand van het verkennende onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

1. BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

Planbeschrijving

Het plangebied is gelegen ten westen van Cromvoirt, tegen de Loonse en Drunense Duinen aan, tussen de Distelberg en de Giersbergsebaan. In figuur 1 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1. Topografische kaart ligging van het plangebied (1:25.000)

Huidige situatie

Het plangebied bestaat momenteel uit 37 percelen met hierop recreatie-woningen waar permanent wonen deels persoonsgebonden gedoogd worden. Het terrein is bossig met voornamelijk grove den. Daarnaast zijn enkele open plekken aanwezig. De paden zijn onverhard. Door het plangebied lopen meerdere wegen van noord naar zuid. In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

Toekomstige situatie

Initiatiefnemers (eigenaren (die verenigd zijn in de HV Bosbewoners Distelberg)) hebben de gemeente verzocht om de recreatiebestemming om te zetten in woonbestemming. Hiervoor is allereerst de gebiedsvisie ‘Buurtschap Distelberg - Giersebaan’ opgesteld. Het plan wordt vastgelegd in het Bestemmingsplan Buurtschap Distelberg - Giersbergsebaan. Het plan maakt mogelijk dat de recreatie-bestemmingen van alle 37 woningen woonbestemmingen worden. De bouw mogelijkheden blijven gelijk. Aangesloten wordt op de bouw mogelijkheden van recreatieverblijven in het buitengebied. Op die wijze wordt het behoud van het kleinschalige karakter van het buurtschap geborgd. De wijk wordt zorgvuldig ingepast in de natuur, met behoud, herstel en ontwikkeling van bos en het Natuur Netwerk Brabant. Er worden elementen als takkenrillen en ruigte (ondergroei) gerealiseerd, en dood hout wordt waar mogelijk niet verwijderd. Langs de drie noord-zuid verbindingen worden aan beide zijden van de weg struweelzones aangebracht, deels op eigen grond en deels op gemeentegrond. Een struweelzone is een lijnvormig landschapselement met een aaneengesloten opgaande begroeiing van inheemse, overwegend doornachtige, winterharde struiken (zoals lijsterbes, sporkehout, hulst, krentenboom, vierbes, hazelaar, meidoorn, sleedoorn en hondsroos), die vrijuit mogen groeien. Bestaande eiken, beuken, berken en kastanjes dienen behouden te blijven. De naaldbomen welke momenteel veelvuldig binnen het plangebied aanwezig zijn, zijn in slechte staat en deels reeds dood (droogte, letterzetter). Deze zullen op termijn worden vervangen door inheemse soorten loofbomen. Dit verbetert de biodiversiteit en draagt bij aan opname van stikstof en vastleggen van CO2. Voor de doorkruisbaarheid van het terrein zijn eisen gesteld aan de maximale hoogte en type erfafscheiding, maximaal 1 meter hoog aan de voorzijde en 2 meter aan de achterzijde, en het dienen “open” afscheidingen te zijn. Ook mogen de bestaande wegen niet worden verhard.

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving

Figuur 3. Hoek Spechtbos en Giersbergsebaan

Figuur 4. Een van de woningen in het plangebied

Figuur 6. Spechtbos vanuit zuiden

Figuur 8. Takkenril en struweel op enkele meters van de Distelberg

Figuur 5. Hoek van Eekhoornbos en Giersbergsebaan

Figuur 7. Midden van het plangebied

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

De Wet natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming, betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijkerwijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied zijn vergunningsplichtig.

Het plangebied is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, “Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen”, bevindt zich op circa 15 meter afstand aan de zuidzijde en noordwesthoek van het projectgebied, aan de andere zijde van de straat (zie figuur 10). Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect als gevolg van storingsfactoren als toename van geluid, licht of depositie van stikstof. Verlichting binnen het plangebied zal meer natuurvriendelijk worden ingericht dan in de huidige situatie het geval is, waardoor hier een

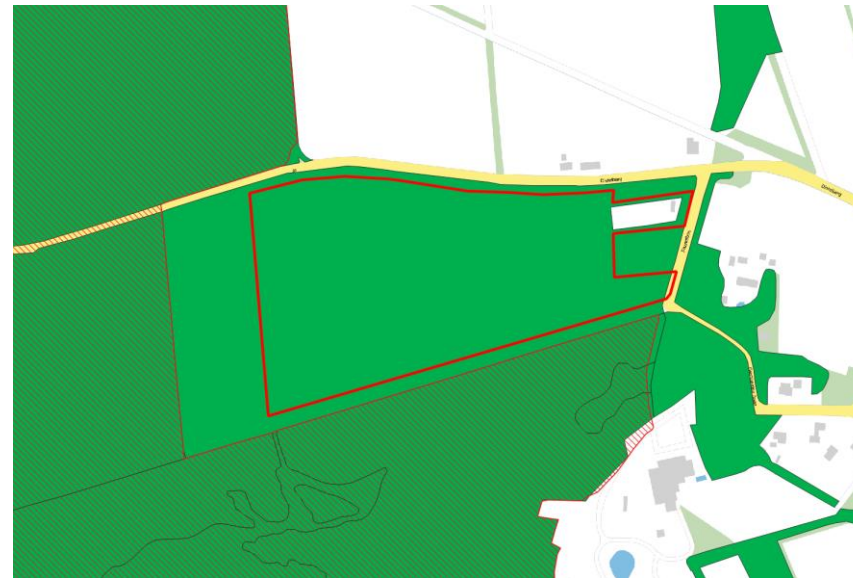
verbetering optreedt. Qua geluid vinden er redelijkerwijs geen wijzigingen plaats ten opzichte van de huidige situatie. De feitelijke situatie zal vrijwel niet wijzigen, aangezien er nu ook al grotendeels permanent gewoond wordt. Maar gelet op de planologische legale situatie wordt geadviseerd een onderzoek te doen naar stikstofdepositie. Er worden maatregelen getroffen om de doortreedbaarheid te behouden en de inrichting met betrekking tot natuurwaarden te verbeteren. Dit heeft een positief effect op het Natura 2000 gebied.

Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen Gedeputeerde Staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen. Binnen de provincie Noord-Brabant bestaat het NNB uit het Natuurnetwerk Brabant (NNB) en Ecologische Verbindingszones (EVZ). Daarnaast wordt ook de groenblauwe mantel beleidsmatig beschermd. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

Het plangebied is grotendeels gelegen binnen het NNB (zie figuur 9). Enkel de Fazantbos 12 en het perceel ten westen hiervan liggen niet binnen de NNB, maar wel binnen de groenblauwe mantel. De NNB ter plaatse is onderdeel van wat omstreeks 1900 de Helvoirtse heide was. Ter plaatse van het plangebied heeft dit plaatsgemaakt voor

naald(productie)bossen. De feitelijke situatie ter plaatse verslechtert niet, maar wordt verbeterd o.a. door het opnemen van regels om de doortreedbaarheid te bevorderen, verlichting natuurvriendelijk in te richten, extra struweel toe te voegen en de wegen onverhard te laten. Hierdoor is het redelijkerwijs uitgesloten dat de ecologische kenmerken en waarden van het NNB ter plaatse zullen verslechteren.

Figuur 9. Ligging NNB (groen) en Natura 2000-gebieden (rood gearceerd) ten opzichte van perceel plangebied (rood omlijnd)

Toetsing beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden, conform de Wet natuurbescherming, heeft betrekking op alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van minimaal tien are of een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gelegen buiten de bebouwde kom. Wanneer houtopstanden worden geveld, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb).

Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Aangezien het plangebied zich binnen de bebouwde kom houtopstanden bevindt en er bij uitvoer van de plannen geen (onderdelen van) houtopstanden gekapt worden, is toetsing aan het onderdeel houtopstanden conform de Wet natuurbescherming bij dit plan niet aan de orde.

Toetsing soortenbescherming

De Wet natuurbescherming heeft, voor wat betreft soortenbescherming, betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal vaatplanten. De beschermde soorten zijn ingedeeld in drie categorieën:

- Vogels (artikel 3.1 Wet natuurbescherming)
- Europees beschermde soorten (artikel 3.5 Wet natuurbescherming)
- Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wet natuurbescherming)

Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn). De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en

de Habitatrichtlijn. Voor de andere, ‘nationaal’ beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Vogels (<i>artikel 3.1 Wnb</i>)	Europees beschermde soorten (<i>artikel 3.5 Wnb</i>)	Nationaal beschermde soorten (<i>artikel 3.10 Wnb</i>)
<i>Art 3.1 lid 1</i> Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	<i>Art 3.5 lid 1</i> Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	<i>Art 3.10 lid 1a</i> Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
<i>Art 3.1 lid 2</i> Het is verboden opzetten nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	<i>Art 3.5 lid 4</i> Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	<i>Art 3.10 lid 1b</i> Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
<i>Art 3.1 lid 3</i> Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	<i>Art. 3.5 lid 3</i> Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
<i>Art 3.1 lid 4 en lid 5</i> Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	<i>Art 3.5 lid 2</i> Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	<i>Art 3.5 lid 5</i> Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	<i>Art 3.10 lid 1c</i> Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

De Wet natuurbescherming regelt dat de provincie bevoegd gezag is en de lijst met te beschermen soorten kan afstemmen op de situatie in de provincie. De soortbescherming kan hierdoor per provincie verschillen. In het algemeen gelden voor alle drie de categorieën de zogenoemde verbodsregels. Een ontheffing hierop wordt voor de Nationaal beschermde soorten (art. 3.10 Wnb) met een lichte toets verleend. Voor de vogels en Europees beschermde soorten geldt een zware toetsing. Het verschil binnen provincies zit vooral in het aantal nationaal beschermde soorten met een vrijstelling bij onder meer ruimtelijke ontwikkelingen. Zo zijn, in tegenstelling tot een aantal andere provincies, de kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) binnen de provincie Noord-Brabant niet vrijgesteld.

Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde ‘algemene zorgplicht’ (art. 1.11 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er (provinciale) vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het

geding komt. De ontheffing kan dan onder voorwaarden worden verleend.

Vogels

Op de ‘Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten’ van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten (‘categorie 1-4 soorten’) zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (‘categorie 5-soorten’).

Het is niet de verwachting dat de woningen op het terrein nestlocaties bevatten van huismus of gierzwaluw. Gezien de bossige omgeving biedt dit geen geschikt leefgebied voor deze soorten. Wel zijn enkele nesten in de bomen aangetroffen welke kunnen dienen als nestlocatie voor soorten met jaar-rond beschermd nest als buizerd, sperwer of ransuil. Het plangebied kan daarnaast dienstdoen als leefgebied voor meerdere van deze soorten. Daarnaast kunnen binnen het plangebied “algemene” soorten als merel, roodborst, heggenmus, zwartkop, winterkoning, bonte vliegenvanger en houtduif tot broeden komen. Deze broeden onder andere in nestkasten, welke op sommige percelen veelvuldig aanwezig zijn.

Toetsing

De bestemmingsplanwijziging heeft geen concrete werkzaamheden aan woningen of bestaande bomen/struiken tot gevolg. Hierdoor gaan geen nestlocaties van soorten met of zonder een jaarrond beschermde status

verloren. Bij werkzaamheden die mogelijk voortvloeien uit de bestemmingsplanwijziging dient wel rekening te worden gehouden met potentiële aanwezige nesten, bijvoorbeeld door werken buiten het broedseizoen. Dit dient echter separaat te worden getoetst bij bijvoorbeeld een bouw- en/of kapvergunning. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Bij twijfel over de aan/afwezigheid van een vervroegd of verlaat broedgeval (bijvoorbeeld van een houtduif) dient een controle hieromtrent zekerheid te bieden. De voorgenomen plannen, zover bekend, zullen geen afname van essentieel broedhabitat veroorzaken van een vogelsoort, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties is dan ook uitgesloten.

Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de Zoogdiervereniging is het plangebied gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis, bosvleermuis, franjestaart, meervleermuis en watervleermuis.

Meerdere van de gebouwen binnen het plangebied bevatten geschikte rust- en verblijfplaatsen voor een vleermuisensoort, zoals open stootvoegen, kierende dakranden, overhangende dakpannen en andere openingen naar ruimtes onder het dak of in de spouw. Er zijn tijdens het veldbezoek geen bomen met geschikte verblijfplaatsen als boomholtes of loshangend schors waargenomen. Het plangebied is echter niet uitvoerig gecontroleerd. De aanwezigheid van dergelijke bomen binnen het plangebied is hier gezien soort en leeftijd niet erg waarschijnlijk. Het plangebied kan dienen als foerageergebied voor meerdere soorten vleermuizen, met name bosranden en open stukken worden hiervoor gebruikt. Binnen het plangebied zal daarom geen sprake zijn van een eenduidige vliegroute, maar meer van een diffuse foerageerverbinding.

Toetsing

Het plangebied bevat potentiële verblijfplaatsen in een deel van de woningen, en mogelijk essentieel foerageergebied. Concreet vinden er geen wijzigingen plaats waarbij groen verdwijnt. Indien er uit de bestemmingsplanwijziging werkzaamheden aan gebouwen voortvloeien waarbij potentiële verblijfplaatsen verloren gaan dient een (protocollair) onderzoek uit te wijzen of er daadwerkelijk vleermuizen in het betreffende gebouw of de gebouwen aanwezig zijn. Gezien de grote hoeveelheid opgaand groen welke aanwezig is en behouden blijft zijn negatieve effecten met betrekking tot foerageergebied en vliegroutes uitgesloten. Door de regels die verlichting op het opgaand groen beperken en natuurvriendelijk inrichten zijn negatieve effecten hierdoor ook niet te verwachten.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren. Tussen de meeste percelen zit geen of beperkte erfbegrenzing, waardoor het vrijwel geheel barrièrevrij te doorkruisen is. “Algemene” soorten als bosmuis, rosse woelmuis, dwergmuis, huisspitsmuis, dwergspitsmuis, egel, konijn en vos kunnen in het plangebied worden waargenomen. Doordat er geen leefgebied of verblijfplaats verloren gaat betreft de ontwikkeling geen afname van essentieel foerageergebied voor deze soorten. Daarbij geldt voor al deze soorten een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. In het kader van de zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om tijdens de werkzaamheden voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen, met name een relatief trage soort als de egel die onder dichte beplanting verscholen kan zitten. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Dieren moeten de gelegenheid krijgen om het werkgebied zelfstandig en veilig te kunnen verlaten. Indien noodzakelijk dienen soorten zorgvuldig te worden verplaatst naar buiten het werkgebied.

Volgens de verspreidingsgegevens komen in de omgeving van het plangebied ook de niet vrijgestelde soorten wezel, hermelijn, bunzing, boomarter, steenarter, eekhoorn, das, waterspitsmuis en bever voor. Van deze soorten zijn enkel waterspitsmuis en bever niet binnen het plangebied te verwachten, gezien het ontbreken van geschikt, vochtig habitat binnen het plangebied en in de directe omgeving. Waarnemingen van deze soorten hebben waarschijnlijk betrekking op watergangen in de buurt zoals de Zandleij en het afwateringskanaal. Binnen het plangebied zijn geen grote holen in de grond of in bomen waargenomen. Er zijn wel nesten van eekhoorn waargenomen binnen het plangebied. Daarnaast zijn verblijfplaatsen van wezel, hermelijn en bunzing mogelijk binnen het plangebied, door de aanwezigheid van muizenholen, houtstapels, rommelhoekjes, takkenrillen, en allerlei schuurtjes. Binnen het plangebied zijn geen dassenburchten aangetroffen, wel is het aannemelijk dat het plangebied regelmatig bezocht wordt door de das, aangezien in de omgeving veel waarnemingen van de das bekend zijn. De aanwezigheid van andere strenger beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zijn op basis van de verspreidingsgegevens en/of het ontbreken van geschikt habitat eveneens redelijkerwijs uitgesloten

Toetsing

Met de ontwikkeling binnen het plangebied gaan geen verblijfplaatsen van niet-vrijgestelde soorten verloren. Er worden geen bomen gekapt of takkenrillen verwijderd. Mogelijkheden voor erfafscheiding beperken zich in hoogte en fijnmazigheid, waardoor het plangebied toegankelijk blijft voor de meeste diersoorten. Hierdoor gaat er geen (essentieel) leefgebied van een grondgebonden zoogdiersoort verloren. Inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties van soorten en overtreding van de Wnb is niet aan de orde. In het kader van de zorgplicht is het te allen tijde wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen.

Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON zijn in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend van de levendbarende hagedis en hazelworm. Binnen het plangebied is het niet uitgesloten dat er incidenteel individuen van deze soorten aanwezig zijn, met name door de halfopen bossen die de percelen creëren.

Toetsing

Voor de huidige plannen, waarbij enkel een en ander wordt aangeplant, kunnen negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van reptielen op voorhand uitgesloten worden. Wanneer er uit deze planwijziging werkzaamheden voortvloeien die een negatief effect kunnen hebben op deze soortgroep dient dit nader onderzocht te worden.

Amfibieën

In de omgeving van het plangebied zijn algemene soorten bekend als bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander. Volgens de verspreidingsgegevens zijn in de omgeving van het plangebied ook de niet vrijgestelde rugstreeppad, poelkikker, heikikker, boomkikker, Alpen-watersalamander en kamsalamander bekend. Enkel rugstreeppad en boomkikker zijn niet in de omgeving van het plangebied te verwachten, gezien het ontbreken van geschikt habitat.

Het plangebied bevat geen oppervlaktewater, waardoor voortplantingshabitat voor alle soorten bij voorbaat is uitgesloten. Ook in de directe omgeving is beperkte hoeveelheid voortplantingshabitat aanwezig, vanaf enkele honderden meters afstand kunnen hiervan uit echter wel zwervende individuen binnen het plangebied aanwezig zijn en gebruiken als landhabitat. Bij het verwijderen van potentieel landhabitat dient hiermee rekening te worden gehouden. Met betrekking tot individuen van een algemene (vrijgestelde) soort is enkel de zorgplicht van toepassing.

Toetsing

De voorgenomen plannen zullen geen afname van habitat van een amfibieënsoort veroorzaken, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van populaties en overtreding van de Wnb is dan ook uitgesloten. Wanneer uit de planwijziging werkzaamheden voortvloeien waarbij potentieel landhabitat van een van de beschermde soorten, zonder vrijstelling, verloren gaat dient dit op voorhand beoordeeld te worden. In het kader van de algemene zorgplicht is het altijd noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor eventueel passerende individuen.

Vissen

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater binnen het plangebied kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

Toetsing

Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde vissen zijn op voorhand uitgesloten.

Ongewervelde diersoorten

In de ruime omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van kleine ijsvogelvinder, pimperlauwtje, bruine eikenpage, grote weerschijnvlinder, grote vos, teunisbloempijlstaart, kempense heidelibel, gevlekte witsnuitlibel en bosbeekjuffer. Enkel kleine ijsvogelvinder en grote weerschijnvlinder zijn soorten welke in een bos voorkomen. De waardplanten van deze soorten zijn respectievelijk kamperfoelie en boswilg. Deze soorten zijn niet aangetroffen binnen het plangebied, waardoor aanwezigheid van deze soorten hier eveneens redelijkerwijs is uitgesloten. Aantasting van (deel)populaties van een beschermde libellen- of vlindersoort is met zekerheid niet aan de orde. De aanwezigheid van de overige beschermde ongewervelde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, is eveneens uitgesloten. Binnen het plangebied en in de omgeving is hiervoor geen geschikt habitat aanwezig.

Toetsing

Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde ongewervelde soorten zijn op voorhand uitgesloten.

Vaatplanten

In de directe omgeving van het plangebied zijn beschermde soorten bekend als kartuizer anjer, kluwenklokje en drijvende waterweegbree. Deze soorten stellen echter zeer specifieke eisen aan hun standplaatsen. Gezien het aanwezige biotoop is de aanwezigheid van dergelijk beschermde vaatplanten redelijkerwijs uitgesloten.

Toetsing

Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde vaatplanten zijn op voorhand uitgesloten.

Conclusie

Gelet op de potentiële ecologische waarden kan het voorgenomen plan in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid worden uitgevoerd, aangezien de concrete werkzaamheden door de bestemmingsplanwijziging zich beperken tot het aanplanten van struweel.

Een uitzondering hierop vormt stikstofdepositie. Wij adviseren een aerius-berekening te doen naar (mogelijke) stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden vanwege het omzetten van recreatiewoningen (juridisch planologische situatie) naar woningen.

Voor ruimtelijke ontwikkelingen die voortvloeien uit de wijziging zal separaat getoetst moeten worden aan de natuurwetgeving. Waar dit niet het geval is dient in ieder geval het bepaalde in de Wet natuurbescherming, onderdeel soorten, in acht te worden genomen:

- Met betrekking tot vogels met en zonder jaarrond beschermd nest dient ter plaatse van potentiële nestlocaties gewerkt te worden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van maart tot

half augustus. Geldig is echter de aanwezigheid van een broedgeval ten tijde van de werkzaamheden. Als bomen met nesten welke gebruikt kunnen worden door soorten als buizerd, sperwer of ransuil gekapt gaan worden moet eerst gebruik van het nest onderzocht worden;

- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Daarnaast kunnen bij (vervolg)werkzaamheden aan de woningen of tuinen de volgende zaken aan de orde zijn:

- Met betrekking tot de sloop, verbouw of aanbouw van gebouwen zijn overtredingen ten aanzien van het verstoren/verwijderen van verblijfplaatsen van vleermuizen niet op voorhand uitgesloten. Mogelijk dient in het kader van de omgevingsvergunning vervolgonderzoek gedurende het juiste seizoen uitsluitend te geven omtrent het gebruik hiervan;
- Ten aanzien van foerageergebied van vleermuizen dient licht gericht of uitschijnend op opgaand groen te worden vermeden;
- Voor steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel kunnen elementen als schuren en takkenrillen dienen als verblijfplaats. Bij het verwijderen van dergelijke elementen is het mogelijk benodigd om onderzoek uit te voeren naar het gebruik hiervan door deze soorten om overtreding op voorhand redelijkerwijs te voorkomen;
- Met betrekking tot de eekhoorn dienen potentiële nestlocaties behouden te blijven, indien dit niet mogelijk is dient op voorhand gebruik door de eekhoorn te worden onderzocht;
- Van levendbarende hagedis en hazelworm is potentieel geschikt leefgebied aanwezig. Wanneer geschikt leefgebied van deze soorten verwijderd wordt, dient gebruik door deze soorten te worden onderzocht;

- Met betrekking tot poelkikker, heikikker, Alpenwatersalamander en kamsalamander dienen werkzaamheden aan potentieel landhabitat tijdens het voortplantingsseizoen te worden uitgevoerd.

Op basis van onderhavige quickscan wordt vervolgonderzoek naar effecten op NNB niet noodzakelijk geacht. Evenmin is er sprake van een noodzaak tot het indienen van een ontheffingsaanvraag ten aanzien van houtopstanden dan wel een vergunningsaanvraag in het kader van gebiedsbescherming.

Geraadpleegde bronnen

Algemene Literatuur

- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (red.) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2019. Vogelatlas van Nederland. Broedvogels, wintervogels en 40 jaar verandering. Zesde druk, Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.
- Diepenbeek, A. 2021. Veldgids Dierensporen Europa. Tweede druk, KNNV Uitgeverij Zeist.

Algemene websites

- Bij12.nl (kennisdocumenten van o.a. huismus, gierzwaluw en diverse vleermuissoorten)
- Eis-nederland.nl (soortgegevens ongewervelden)
- Floron.nl (soortgegevens planten)
- Ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
- Sovon.nl (soortgegevens vogels)
- Synbiosys.alterra.nl/natura2000 (Natura 2000-gebieden)
- Verspreidingsatlas.nl/planten (verspreidingsgegevens planten)
- Vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
- Zoogdiervereniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Bronnen Noord-Brabant

- Bouwens, S. 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot Soortbescherming. Provincie Noord-Brabant

- Brabant.nl (NNN en beschermde gebieden in Noord-Brabant)
- Dassenwerkgroepbrabant.nl (gegevens das in Noord-Brabant)
- Kaartbank.brabant.nl/viewer/app/Kaartbank (grenzen beschermde gebieden)